

Brengschuld

Colofon

Copyright © 2022 voor deze uitgave

Uitgeverij XL, Deventer

ISBN 9789046314456

NUR 301

Gedrukt op papier met FSC-certificaat

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij XL, Postbus 583, 7400 AN Deventer

Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam

© 2022 Jan Siebelink

Omslagontwerp Moker Ontwerp

Omslagbeeld Paul Bodifée, *Langs de Berkenweg* (olieverf op doek, 31,5 x 45,6 cm, particuliere collectie, voorheen Simonis & Buunk, Ede; foto: studiotromp.nl)

Alle rechten voorbehouden

Voor meer informatie of bestellen

www.boekenmetgroteletters.nl

De Jizreëliet Nabot had een wijngaard die grensde aan het paleis dat koning Achab van Samaria in Jizreël bezat. ‘Sta mij uw wijngaard af,’ zei Achab tegen Nabot. ‘Hij ligt naast mijn paleis, ik kan hem goed gebruiken om er groente te verbouwen. Ik zal u er een betere wijngaard voor teruggeven, of ik zal u, als u dat liever hebt, de prijs ervan in zilver uitbetalen.’ Maar Nabot zei tegen Achab: ‘De Heer verhoede dat ik de grond die ik van mijn grootouders heb geërfd aan u zou afstaan.’ Achab ging terug naar zijn paleis, woedend en terneergeslagen.

1 Koningen 21-1: 4

Deel 1

1

Ruben Sievez keek zijn vriend na, de kleine gestalte, met een helblauw petje en een vaalrode, bijna platte rugzak, in het zijvak een flesje water.

Hij was al bijna onder aan de straat, kwam langs de uit gele zandblokken opgetrokken villa, altijd in schemerlicht gehuld door twee oude, rode beuken, aan weerszijden zo dicht tegen het huis dat ze het leken te omarmen.

Ruben had nog gehoopt op een groet, een kort handopsteken. Maar zijn vriend sloeg links af.

Al gauw zou hij het smalle pad over de stuwwal uit de laatste ijstijd volgen, onder hoog geboomte aan de rand van de vruchtbare akkers, aflopend naar het IJsseldal.

Wanneer zag hij hem terug en hoe? Was het verantwoord? Ruben had het even aangeroerd. Of had hij op zijn gemoed moeten werken? Blijf vandaag bij mij. Ik ben jarig. We kunnen samen in het dorp boodschappen doen. Je kunt me op de tuin helpen. Met de warmte verdort het onkruid snel. Een pad schoffelen. Je hebt de tijd aan jezelf. Je bent vrij in je doen en laten. We zijn beiden onze vrouw kwijt.

Ruben wendde zijn blik af, bleef onbeweeglijk staan,

in zichzelf gekeerd, hoorde wel de torenklok in het centrum zes uren slaan.

De straat sliep nog.

Een vogel floot. Nog een.

Jacques loopt al op het bospad van het Ossendal. Nog even, en de vallei zal in het eerste zonlicht vanbinnen verlicht zijn.

Ruben rilde.

Om de dag die voor hem lag.

Hij zag Jacques, hij zag de voorthollende man, en het was of iets onbenoembaars wegglipte, iets als een hazelworm tussen twee gladde, ronde stenen op een gloeiendheet zandpaadje.

Zo had hij nog nooit naar zijn vriend gekeken, op een losse manier, besepte hij nu, alsof er geen band meer tussen hen bestond, of een lossere band, een andere.

Ruben, in een onwillekeurig gebaar, trok de mouwen van zijn lichte zomercolbert half op, omdat hij het ineens heel warm kreeg, deed ze een moment later weer naar beneden, alsof iemand naar hem keek, en hij iets te verbergen had, frummelde nog wat na aan zijn linkermouw.

Jacques' aan- en afwezigheid, beide maakten hem altijd enigszins nerveus.

Ruben nam het brede pad dat naar de vroegere kwekerij liep.

‘Goed dat je uiteindelijk bent teruggekeerd naar je ouderlijk huis.’

Dat waren Jacques’ laatste woorden geweest. Ze hadden midden op straat gestaan, ter hoogte van het tuinhekje.

Dit pad was als een oude veldweg geworden waar wilde bloemen opschoten die je elders nauwelijks meer zag. Ruben hield zijn blik op de middenberm gericht.

Nooit keek hij recht vooruit naar het schuine dak van de Manege. In de opkomende zon lichtten de ramen op, het hele gebouw lag in een rode gloed. Nooit waren daar balen hooi naar binnen gereden, of had er een paard gehinnikt.

Ruben keek nooit die kant op, maar hij zag het wel. De tuinbank, de tuinstoelen, de ene ligstoel, op het plaatsje, stonden alle met het gezicht naar het huis, naar de keukendeur, het keukenraam en het zijraam van de woonkamer. Ook Hans en Margje Sievez zaten tijdens theetijd altijd op de tuinbank.

Eén keer had Ruben zijn vader horen mompelen: ‘Toen zeide Esau tot Jacob: Laat mij toch slokken van dat rode, dat rode daar, want ik ben moe.’ Zijn vader was van 1906, en zou nu honderdzes-tien zijn geweest, net als moeder. Bijbelse leeftijden. Methusalem werd bijna duizend jaar. Oude, mythische tijden. Waarom was een mens zo kort op aarde? Jacques had absoluut de eerste willen zijn die Ruben

persoonlijk met zijn vierentachtigste verjaardag feliciteerde. Door die felicitatie te koppelen aan een hardlooptocht zou hij 'twee vliegen in één klap slaan'. Een oefentocht van honderd kilometer, op een dag dat het boven de dertig graden zou worden. Het was de enig juiste voorbereiding op de beroemde en beruchte ultrarun dwars door Israël, van Jeruzalem tot het Meer van Galilea, van ongeveer dezelfde lengte, in minstens dezelfde hitte.

Om halfvijf was Ruben opgestaan, hij had een bloedverdunner ingenomen.

Op de tuintafel had hij het zachtgele kleedje, ooit door Johanna op een markt in de Provence gekocht, met klemmen vastgezet. De jasmijn, een dubbele boerenwitte, die extra geurde in de vroege ochtend, stond in de border rondom, naast een oude notarisappel, door vader geplant bij Toms geboorte. De stam spleet van ouderdom, een pin hield de beide helften bij elkaar.

Daarna was hij naar de stad gereden. Hij had Jacques opgewacht aan de Sonsbeekzijde van het station. Ze hadden elkaar omhelsd. Jacques had hem een boek cadeau gedaan. *De geschiedenis van Jeruzalem, de oudste stad ter wereld.*

'Precies wat ik wil. Hier kan ik bij wegdromen.' Hij had even gebladerd, was bij de tempel van Herodes gekomen, toen bij het bad van Bethesda. Hij had

Jacques weer omhelsd, een zoen op zijn wang gegeven. Daarna waren ze door de stille stad naar huis gegaan.

Onderweg had zijn vriend onophoudelijk gepraat, over de aankomst van de trein, het instappen, de controle, de kleding van de andere reizigers, het moment dat de trein de overkapping verlaat, een lang verslag, traag verteld, op dezelfde toon, zonder enig vuur, nee, niets van bevlogenheid. Toch wilde hij het allemaal verteld hebben. Alles wat hij onderweg had beleefd was van hetzelfde belang.

Alles volgens de stilzwijgende afspraak om alle diepgang te vermijden.

Onder het rijden had Ruben hem zo nu en dan even van opzij aangekeken.

Van Jacques' gezicht viel niets af te lezen. Het monotone, het saaie van het relaas had zich in dat magere gezicht genesteld. Ze kenden elkaar al zo lang. Ze aten dunne sneetjes zuurdesembrood met magere kaas en een glas karnemelk.

'De duurloop verbindt Judea en Samaria, de twee oude koninkrijken uit de tijd van Mozes,' had Ruben opgemerkt. 'Zo streef je tegelijk een politiek als metafysisch doel na.'

Zijn vriend had slechts flauwtjes geglimlacht. Hij was in zijn hoofd al met de honderd kilometer van vandaag bezig.